

06:03

Anders Rosdahl

KOMMUNALE AKTIVERINGS PROJEKTER MED PRODUKTION

06:03

KOMMUNALE AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION

Anders Rosdahl

KØBENHAVN 2006
SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTET

KOMMUNALE AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen

Afdelingen for beskæftigelse og erhverv

ISSN: 1396-1810

ISBN: 87-7487-805-0

Layout: Hedda Bank

Oplag: 800

Tryk: BookPartnerMedia A/S

© 2006 Socialforskningsinstituttet

Socialforskningsinstituttet

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

Socialforskningsinstituttets publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver Socialforskningsinstituttets publikationer, bedes sendt til instituttet.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ	7
1	KOMMUNERNES BRUG AF AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION	11
	1.1 Undersøgelsens baggrund og formål	11
	1.2 Dataindsamlingen	13
	1.3 Kommunal aktivering med produktion	16
2	KARAKTERISTIKA FOR AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION	25
	2.1 Projekternes deltagere og målgrupper	26
	2.2 Aktiviteten i projekterne	31
	2.3 Projekter med salg af produkter eller ydelser	37
	2.4 Projekterne i et beskæftigelsespolitisk perspektiv	44

LITTERATUR 47

SFI-UDGIVELSER SIDEN 2005 49

FORORD

Denne rapport kortlægger omfanget og arten af særligt tilrettelagte aktiveringsprojekter med produktion. Det er kommunale projekter, hvor aktiverede, fx kontanthjælpsmodtagere, udfører en eller anden form for arbejde, som kommunen selv drager nytte af, eller som kan sælges til andre, fx private virksomheder eller borgere. Baggrunden for undersøgelsen er den debat, der indimellem har været bl.a. i pressen og i Folketinget om, hvorvidt nogle af disse projekter i et eller andet omfang er konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv. Undersøgelsen belyser aspekter af denne problemstilling. Rapportens oplysninger er indsamlet ved hjælp af postspørgeskemaer, som landets 271 kommuner har besvaret.

Undersøgelsen er udført af forskningsassistent Signe Thomsen og forskningsleder Anders Rosdahl, der har udarbejdet rapporten. Rapporten har været læst af seniorforsker Henning Bjerregaard Bach, der takkes for gode råd og kommentarer.

Undersøgelsen er iværksat på initiativ af Arbejdsmarkedsstyrelsen, der også har finansieret den.

København, januar 2006

Jørgen Søndergaard

RESUMÉ

Denne rapport præsenterer resultaterne af en mindre spørgeskemaundersøgelse, hvor landets 271 kommuner i eftersommeren 2005 har besvaret en række spørgsmål om særligt tilrettelagte aktiveringsprojekter med produktion, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 32, stk. 1, nr. 2. Kommunerne blev bedt om oplysninger om igangværende projekter, hvor aktiverede udfører en eller anden form for arbejde, som kommunen selv drager nytte af, eller som kan sælges til andre.

Der foreligger data om 414 projekter. Det vurderes, at dette tal indbefatter langt de fleste af de relevante projekter. Skønsmæssigt har der siden 2003 været et mindre fald i antallet af projekter, men antallet har været uændret i to ud af tre kommuner. Medio 2005 deltog godt 8.900 personer i projekterne, hvoraf 85 pct. var kontant- eller starthjælpsmodtagere. Det svarer til omkring en fjerdedel af de kontant- og starthjælpsmodtagere, der medio 2005 var aktiveret under redskabet *vejledning og opkvalificering*.¹ Over 70 pct. af deltagerne skønnes at tilhøre matchkategorierne 3 (delvis match) og 4 (lav grad af match). Deltagerne befinder sig således i udgangspunktet relativt langt fra arbejdsmarkedet. Det gennemsnitlige antal deltagere pr. projekt var 22 personer. Det samlede antal

---

1. *Vejledning og opkvalificering* er et af de tre hovedredskaber i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. De to andre redskaber er virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud.

deltagere i løbet af 1. halvår 2005 var næsten 21.000. Den gennemsnitlige varighed af deltagelse i projekterne var skønsmæssigt lidt under fire måneder.

I to tredjedele af projekterne bliver der udført en eller anden form for arbejde, som leveres til kommunen, fx i form af arbejde internt i den kommunale organisation i forbindelse med driftsmæssige opgaver. Godt en tredjedel af projekterne leverer produkter/ytelser til private virksomheder, og ligeledes en tredjedel leverer til private personer, herunder navnlig ældre eller svage borgere og borgere, der handler i butikker og værksteder, hvor aktiverede udfører arbejdsopgaver.²

Egentlig salg af produkter/ytelser finder sted i 62 pct. af projekterne (250 projekter). 36 pct. af samtlige projekter har salg til private virksomheder, 29 pct. har salg til borgere og 23 pct. har salg til en eller flere kommuner. Procenterne summer til mere end 62 pct., fordi det enkelte projekt kan have flere former for salg. Prisen fastsættes helt eller delvis på baggrund af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning i 158 af de 250 projekter med salg (63 pct.). For 117 projekter er det angivet, at der findes private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet.

27 projekter har efter det oplyste været kritiseret for konkurrenceforvridning på et eller andet tidspunkt i 2005 eller inden for de foregående år – svarende til godt 11 pct. af de 250 projekter med salg. Kritikken kommer navnlig fra private virksomheder og faglige organisationer. Ved vurderingen af disse oplysninger bør man erindre, at de bygger på kommunernes/projekternes egne svar. Der er ikke indhentet vurderinger fra andre parter, ligesom der ikke er foretaget særskilte bedømmelser af konkurrenceforvridning ud fra fx projekternes aktiviteter lokalt. Desuden er spørgsmålet vedrørende konkurrenceforvridning kun belyst for projekter med salg af produkter/ytelser. Det må formodes, at de kritiserede projekter navnlig er udtryk for tilfælde, hvor der har været en egentlig 'sag' om konkurrenceforvridning omkring projektet. Der har på et eller andet tidspunkt været klaget til Arbejdsmarkedsrådet over konkurrenceforvridning i forbindelse med 18 projekter.

Kommunerne/projekterne vurderer, at aktiveringen på en lang række punkter har en positiv betydning for deltagerne. Det drejer sig

---

2. Summen af de nævnte andele bliver mere end 1, fordi det enkelte projekt kan have flere former for leverancer.

navnlig om udvikling af personlige kvalifikationer som fx mødestabilitet, afklaring og motivation, således at de aktiverede bringes tættere på arbejdsmarkedet. Omkring to tredjedele af projekterne er i et eller andet omfang kombineret med opkvalificerende kurser og aktiv jobsøgning. Der foreligger ikke oplysning om, hvor mange deltagere der efterfølgende overgår til anden form for aktivering (fx virksomhedspraktik eller job med løntilskud), men ud fra projekternes svar kan skønnes, at omkring en tredjedel af deltagerne påbegynder ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse efter projektet.

KOMMUNERNES BRUG AF AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION

1.1 UNDERSØGELSENS BAGGRUND OG FORMÅL

Kommunerne kan, ifølge lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 32, stk. 1, nr. 2, aktivere ledige i særligt tilrettelagte projekter, hvori der indgår produktion. Formålet med at give ledige tilbud om aktivering i disse projekter er, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 32, stk. 3, at udvikle eller afdække den lediges faglige, sociale eller sproglige kompetence med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet. Herigennem er formålet med projekterne at styrke den lediges mulighed for hurtigst muligt at få et job på almindelige vilkår og at sikre varig beskæftigelse for den ledige. De særligt tilrettelagte projekter hører under redskabet vejledning og opkvalificering, som er et af de tre hovedredskaber i den beskæftigelsespolitiske indsats. De to andre redskaber er virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud, som ikke bliver behandlet i den foreliggende rapport.

Det er ikke afgørende i forhold til aktiveringsreglerne, hvilken form for arbejde der udføres i de særligt tilrettelagte projekter med produktion. Men det er vigtigt, at der er tale om et tilbud, der giver de ledige, der har behov for det, lejlighed til at prøve noget, der minder om rigtigt arbejde (Arbejdsmarkedsstyrelsen, 2005a).

Produktionen og afsætningen af produkterne fra aktiveringspro-

jekterne må, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 33, ikke være konkurrenceforvridende. Hvis produktionen finder sted som en del af kommunens in-house-virksomhed, er den ikke omfattet af reglerne om konkurrenceforvridning, fx gartneriarbejde i kommunale parker og vedligeholdelse af legepladser (som ikke foregår på et marked).

Kommunerne kan opfylde kravet om, at der ikke må ske konkurrenceforvridning ved at fastsætte prisen på produktion og afsætning på markedsvilkår, således at kommunerne ikke underbyder markedet ved at sælge eller afsætte deres produktion billigere end markedsprisen. Der er til brug for kommunerne udarbejdet en vejledning om afsætning af produktion i forbindelse med kommunernes særligt tilrettelagte projekter for ledige (Arbejdsmarkedsstyrelsen, 2005a). Kommunerne har mulighed for at anvende kalkulationsreglerne i denne vejledning med henblik på at sørge for, at deres produktion og afsætning prisfastsættes på markedsvilkår og derved lever op til reglerne på området om konkurrenceforvridning.

I pressen har der imidlertid i forbindelse med forskellige aktiveringsprojekter med produktion til afsætning hos private virksomheder været rejst spørgsmål om, hvorvidt kommunerne overholder lovgivningen om, at aktiveringsprojekter ikke må være konkurrenceforvridende. Der har bl.a. været den såkaldte Bodumsag, hvor Bodumkoncernen samarbejdede med flere kommunale aktiveringsprojekter. Samarbejdet blev indstillet efter klage fra SiD til de regionale arbejdsmarkedsråd, idet aktiveringsprojekterne blev bedømt konkurrenceforvridende (Fagbladet, 2004).

Der findes ikke et samlet overblik over kommunale aktiveringsprojekter med produktion. Hovedformålet med den foreliggende undersøgelse er derfor at *kortlægge omfanget og arten af aktiveringsprojekter med produktion i kommunerne* bl.a. med henblik på at belyse aspekter af problematikken om konkurrenceforvridning, herunder hvor mange projekter der har været udsat for kritik i den forbindelse.¹

Herudover er det undersøgelsens formål at give en summarisk præsentation af kommunernes og projekternes *bedømmelse af projekterne set ud fra en beskæftigelsespolitisk vinkel*, dvs. i hvilket omfang projekterne vurderes at opkvalificere de ledige eller på anden måde gavne de ledige som led i bestræbelserne på at opnå beskæftigelse.

Metodemæssigt er undersøgelsen gennemført som en postspørge-

---

1. Undersøgelsen har ikke haft til formål at belyse spørgsmålet om evt. fortrængning af ordinære arbejdspladser som følge af aktiveringsprojekter med produktion.

skemaundersøgelse blandt landets 271 kommuner. Den foreliggende rapport bygger derfor alene på svar, opfattelser og vurderinger fra kommunale medarbejdere. Der er ikke indhentet oplysninger fra ledige eller fx fra private virksomheder, der måtte være berørt af konkurrenceforvridning, eller som aftager produkter fra projekter. Der indgår heller ikke data fra fx faglige organisationer eller arbejdsgiverorganisationer.

1.2 DATAINDSAMLINGEN

Undersøgelsens dataindsamling fandt sted i perioden juli-oktober 2005. De to udarbejdede spørgeskemaer blev med en følgeskrivelse og frankeret svarkuvert sendt med almindelig post til samtlige kommuner i starten af juli måned 2005.

Det ene spørgeskema (det generelle skema) skulle besvares af alle kommuner. Her skulle kommunerne give nogle få oplysninger om antal kontant- og starthjælpsmodtagere og aktiverede. Desuden skulle kommunen angive, om den aktiverede nogle af sine kontanthjælpsmodtagere i projekter med produktion under redskabet vejledning og opkvalificering, jf. kapitel 10 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.² I spørgeskemainstruktionen til kommunerne blev det på følgende måde forklaret, hvilken type projekter undersøgelsen drejede sig om:

Dette spørgeskema handler om kommunal aktivering med produktion under redskabet vejledning og opkvalificering, herunder de særligt tilrettelagte projekter med produktion, som kommunerne, ifølge lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 32, stk. 1, nr. 2, kan aktivere ledige i.

At projekterne har produktion, betyder, at de aktiverede udfører en eller anden form for arbejde, som kommunen selv kan drage nytte af, eller som kan sælges til andre. Det arbejde, de aktiverede udfører, kan eksempelvis være:

- vedligeholdelse af kommunens parker, grønne områder, reparation af legepladser mv.

---

2. For nemheds skyld skrives her og i resten af rapporten blot *kontanthjælpsmodtagere* i stedet for *kontant- og starthjælpsmodtagere*.

- havearbejde og snerydning for ældre/svage borgere i kommunen
- værkstedsbaseret produktion, fx syning af termotøj til kommunalarbejdere i egen eller andre kommuner
- fremstilling af produkter eller lettere paknings- og monteringsopgaver til private virksomheder
- fremstilling af produkter på en virksomhed, hvor kommunen har lejet sig ind, og hvor produkterne sælges til virksomheden.

Spørgeskemaet søger altså oplysninger om kommunale projekter, hvor aktiverede udfører en eller anden form for arbejde, som kommunen selv kan drage nytte af, eller som kan sælges til andre.

Spørgeskemaet besvares af lederen af Beskæftigelsesafdelingen eller en anden person, som er i besiddelse af de fornødne oplysninger.

Kommunen skulle i spørgeskemaet oplyse, hvor mange af den beskrevne type projekter kommunen benyttede til at aktivere sine kontanthjælpsmodtagere på det pågældende tidspunkt. Et projekt var i spørgeskemaet defineret som et "midlertidigt eller permanent aktiveringssted, arbejdsplads eller organisation, hvor flere personer kan være i aktivering samtidig under redskabet vejledning og opkvalificering". Det blev i instruktionen til kommunerne understreget, at de skulle medregne alle projekter uanset omfanget af produktion/ydelse i det enkelte projekt, og uanset om kommunen selv eller en anden institution/virksomhed stod for projektet. Både kommunale projekter og projekter udført af 'andre aktører' skulle således medregnes.

Kommunerne skulle derpå udfylde et projektskema for hvert projekt med oplysning om bl.a. projektets art, antal aktiverede, de aktiveredes udbytte og nogle aspekter i relation til eventuelt salg af produkter/ytelser og konkurrenceforvridning. Hvis kommunen ikke havde nogen af den omhandlede type projekter, skulle projektskemaet selvsagt ikke udfyldes, mens kommuner med fx tre projekter skulle udfylde tre projektskemaer.

Kommunerne blev i følgebrevet anmodet om at tilbagesende skemaerne i løbet af juli måned. Lidt før midten af august manglede svar fra 132 kommuner. Der blev sendt en rykker med almindelig post til disse kommuner inkl. nye spørgeskemaer og frankerede svarkuverter og med en svarfrist på en uge. Ultimo august manglede imidlertid fortsat svar fra 78 kommuner. Sidst i august og i starten af september blev der påbegyndt en

ny rykkerprocedure, hvor kommuner i første omgang fik tilsendt en e-mail med en opfordring om at medvirke i undersøgelsen. Samtidig blev en telefonisk rykkerprocedure påbegyndt. Det resulterede i, at der ved udgangen af september forelå svar fra samtlige 271 kommuner. Ikke alle kommuner havde imidlertid udfyldt projektskemaer for alle deres projekter. Af ressourcemæssige grunde afstod man imidlertid fra yderligere rykning af kommuner og projekter.³

Af de 271 kommuner gav 268 oplysning om, hvor mange projekter de havde. For tre kommuner foreligger altså ikke oplysning herom. Det drejer sig om mindre kommuner med henholdsvis 50, 100 og 250 kontanthjælpsmodtagere og henholdsvis 6.100, 8.600 og 11.500 indbyggere. Den mindste kommune havde ingen aktiverede under redskabet vejledning og opkvalificering. Den næstmindste havde 40 i aktivering under dette redskab, men ingen af disse udførte i denne forbindelse en eller anden form for arbejde, som kommunen selv kunne drage nytte af eller sælge til andre. Disse to kommuner havde derfor formentlig slet ingen af den type projekter, som undersøgelsen interesserede sig for. Den største af de tre kommuner havde slet ikke besvaret spørgsmålene om antal aktiverede mv.

Af kommunernes svar i det generelle spørgeskema fremgår, at de havde 433 projekter.⁴ Af disse foreligger helt eller delvist udfyldte projektskemaer for 414 projekter, dvs. for 96 pct. Der mangler oplysning om 19 projekter i 16 kommuner. Projektskemaerne er ofte udfyldt af lederen af de pågældende projekter. Typisk har flere personer i kommunerne således været involveret i besvarelse af spørgeskemaerne, hvis både det generelle skema og et eller flere projektskemaer skulle udfyldes.

---

3. En særlig problemstilling kan foreligge i store kommuner med projekter, der bliver udført af 'andre aktører', og som derfor kan være vanskelige at overskue for en central forvaltning. I et enkelt tilfælde blev det oplyst, at kommunen angiveligt ikke kunne 'pålægge' projekterne at udfylde projektskemaer. I denne (store) kommune er det oplyste antal projekter i det generelle skema undervurderet, idet det oplyste antal projekter her er sat lig med det antal projekter, for hvilke der forelå udfyldte projektskemaer.

4. Dette tal må, jf. også note 5 ovenfor, betragtes som et minimumsskøn. Det bør tilføjes, at den præcise afgrænsning af et projekt ikke altid er indlysende. I nogle tilfælde kan det således være arbitrært, om fx et stort aktiveringssted i princippet skal tælles som et projekt eller som flere delprojekter (fx flere værksteder med hver en arbejdsleder). Man anså det for vanskeligt eller mindre meningsfuldt at give en klar instruktion til kommunerne vedrørende dette aspekt, hvilket betyder at afgrænsningen af projekter formodentlig følger de kommunale medarbejders egne måder at opfatte forholdene på. For at få indtryk af projekternes volumen indeholdt projektskemaet spørgsmål bl.a. om antal aktiverede i projektet.

I betragtning af den høje svarprocent må det formodes, at undersøgelsen kan give et talmæssigt tilfredsstillende billede af kommunal aktivering med produktion i danske kommuner medio 2005.

1.3 KOMMUNAL AKTIVERING MED PRODUKTION

Tabel 1.1-1.5, der er anført sidst i kapitlet, giver nogle hovedtal vedrørende kontanthjælpsmodtagere og aktivering i kommunerne. I tabellerne er kommunerne opdelt efter størrelse (befolkningstal pr. 1.7.2005), kontanthjælpsmodtagernes procentvise andel af kommunens befolkning samt det amt, kommunen ligger i.

Det fremgår af tabel 1.1, at der ifølge kommunernes svar var i alt 132.985 kontanthjælpsmodtagere i kommunerne medio 2005, svarende til 2,5 pct. af den samlede danske befolkning på dette tidspunkt. Denne andel varierer en del mellem kommunerne. Fx fremgår det af tabellen, at den er stigende med kommunens størrelse.

Videre ses af tabel 1.1, at en tredjedel (33 pct.) af kontanthjælpsmodtagerne var i aktivering medio 2005. Det drejer sig om godt 43.000 personer. Andelen i aktivering er størst i de mindste kommuner.

Tabel 1.2 viser, hvorledes de aktiverede fordeler sig efter de tre hovedredskaber i den beskæftigelsesmæssige indsats, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Mere end to tredjedele (68 pct.) er aktiveret i vejledning og opkvalificering, 23 pct. er i virksomhedspraktik, og 9 pct. er i en løntilskudsansættelse. Det fremgår, at vejledning og opkvalificering især bruges i de største kommuner, med mindst 40.000 indbyggere, og i kommuner, hvor der er relativt flest kontanthjælpsmodtagerne, dvs. hvor de udgør mindst 2 pct. af befolkningen.⁵

I tabel 1.3 er kommunerne fordelt efter deres oplysninger om antal særligt tilrettelagte projekter med produktion.⁶ Det ses, at over 80

---

5. Københavns og Frederiksberg kommuner må formodes at veje relativt tungt i disse kommune-grupper.

6. I projektskemaet blev – for at validere data om projektet – direkte spurgt, om projektet var et særligt tilrettelagt projekt i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, § 32, stk. 1, nr. 2. Der kunne svares *ja* eller *nej*. Mere end 90 pct. svarede ja. Der er med hensyn til centrale dimensioner af projekterne (fx deres indhold og målgrupper) ikke forskelle på de projekter, hvor der er svaret ja, og de projekter, hvor der er svaret nej. Derfor betragtes projekterne under et som særligt tilrettelagte projekter (efter § 32, stk. 1, nr. 2) med produktion i den foreliggende rapport. De få

pct. af kommunerne har et eller flere projekter af den nævnte type. Knap halvdelen har kun et projekt, mens godt en tredjedel af kommunerne har mindst to projekter.

Ikke overraskende er antallet af projekter størst i større og store kommuner, men andelen af kommuner, der overhovedet har projekter af denne type, er også stigende med antallet af indbyggere i kommunen – fra 73 pct. i kommuner med under 10.000 indbyggere til 96 pct. i kommuner med mindst 40.000 indbyggere. Endvidere fremgår det, at jo flere kontanthjælpsmodtagere der er i kommunen (set i forhold til befolkningens størrelse), desto større er chancen for, at kommunen har aktiveringsprojekter med produktion.⁷ Variationerne mellem amterne med hensyn til antal projekter i kommunerne må formodes i vid udstrækning at hidrøre fra, at amterne omfatter kommuner af forskellig størrelse og med forskellige andele kontanthjælpsmodtagere.⁸ Roskilde Amt skiller sig dog klart ud med relativt få projekter af den omhandlede type.

Tabel 1.4 giver et indtryk af udviklingen i antal aktiveringsprojekter med produktion i kommunerne. De kommuner, som aktuelt havde projekter af denne type, blev bedt om at oplyse, om antallet af projekter havde været stigende, uændret eller faldende siden 2003. De kommuner, der ikke aktuelt havde projekter af denne type, blev bedt om at oplyse, hvornår de evt. tidligere havde haft et eller flere af sådanne projekter.

Meget få kommuner (6 pct.) har aldrig haft aktiveringsprojekter med produktion. 13 pct. havde tidligere haft projekter, men havde det ikke mere. Halvdelen af disse kommuner (7 pct. af alle) havde senest haft et projekt i 2003, 2004 eller 2005. Lægges hertil de kommuner (18 pct.), der aktuelt havde projekter, men hvor antallet var faldet siden 2003, fås, at antallet af aktiveringsprojekter med produktion er faldet siden 2003 i en fjerdedel af kommunerne, dvs. i 25 pct. (= 18 pct. + 7 pct.). I 7 pct. af kommunerne er antallet af projekter steget.

---

tilfælde, hvor der er svaret nej, kan formentlig bl.a. omfatte a) situationer, hvor det relevante projekt er en del af et større projekt e.l. udført efter andre bestemmelser, b) korte vejlednings- og afklaringsforløb, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 32, stk. 1, nr. 1, hvor der gennemføres en form for produktion, c) situationer, hvor medarbejderen, der har besvaret skemaet, ikke har været opmærksom på lovhjemmelen ved besvarelsen af spørgeskemaet. Det var nemlig typisk den kommunale forvaltning, som udpegede de relevante projekter efter § 32, stk. 1, nr. 2, mens det var en projektmedarbejder/projektleder, der konkret udfyldte skemaerne vedr. de enkelte projekter.

7. En regressionsanalyse viser, at sidstnævnte sammenhæng ikke skyldes, at kommuner med en stor andel kontanthjælpsmodtagere ofte er store kommuner.

8. Det fremgår af en regressionsanalyse med antal projekter som afhængig variabel og følgende uafhængige variable: befolkningstal, kontanthjælpsmodtagere i pct. af befolkning og amt.

Disse tal synes at tyde på, at antallet af aktiveringsprojekter med produktion snarere har været faldende end stigende siden 2003. Faldet er dog næppe så voldsomt, idet antallet af projekter angiveligt har været uændret siden 2003 i 68 pct. af kommunerne. De 68 pct. er sammensat af kommuner med projekter i dag (56 pct. af alle kommuner), kommuner, der aldrig har haft projekter (6 pct.), og kommuner, der senest har haft projekter i 2002 eller før (6 pct.).

Tabel 1.4 fortæller ikke umiddelbart noget om udviklingen i antal deltagere i aktiveringsprojekter med produktion. Men det fremgår af tabellen, at faldet i antallet af projekter sammenlagt synes at være mere udbredt i kommuner med mindst 20.000 indbyggere end i kommuner med et mindre antal indbyggere.

Tabel 1.5 viser, at godt 7.500 kontanthjælpsmodtagere var aktiveret i projekter med produktion under redskabet vejledning og opkvalificering medio 2005.⁹ Det svarer til 26 pct. af alle aktiverede under dette redskab, 17 pct. af alle aktiverede og 6 pct. af samtlige kontanthjælpsmodtagere medio 2005. Målt på disse andele synes det især at være mindre kommuner, der anvender aktivering med produktion, samt kommuner, hvor kontanthjælpsmodtagernes andel af befolkningen udgør under 2 pct. Desuden kan man se af tabellen, at der er en del variationer mellem amterne med hensyn til de nævnte andele. Der kan anes en tendens til, at andelen er større i Jylland end på Sjælland. En særskilt beregning viser, at det faktisk forholder sig således. De nævnte andele er 1,6-1,8 gange større i Jylland og på Fyn (betragtet under et) end på Sjælland.

---

9. Tabel 1.5 omfatter alene aktiverede kontanthjælpsmodtagere (inkl. modtagere af starthjælp), men ikke andre (fx personer under integrationsloven eller sygedagpengemodtagere), der måtte have deltaget i projekterne medio 2005, jf. næste kapitel.

Tabel 1.1

Kontanthjælpsmodtagere og aktiverede i kommunerne. Medio 2005.

	Kontanthjælps- modtagere		Aktiverede		Antal kom- muner
	Antal	Procent af befolk- ning	Procent af modtagere af kontant- hjælp		
			Antal	Procent	
<i>Alle kommuner</i>	132.985	2,5	43.465	33	271
<i>Kommunes størrelse</i>					
Under 10.000 indbyggere	13.371	1,5	5.809	41	129
10.000-19.999 indbyggere	16.090	1,5	6.071	39	77
20.000-39.999 indbyggere	23.186	2,4	7.089	31	37
Mindst 40.000 indbyggere	80.338	3,3	24.496	31	28
<i>Kontanthjælpsmodtagere</i>					
Under 1 pct. af befolkning	4.508	0,8	2.037	46	51
1,00-1,49 pct. af befolkning	11.088	1,2	4.875	44	79
1,50-1,99 pct. af befolkning	14.987	1,7	5.096	34	60
Mindst 2 pct. af befolkning	102.402	3,3	31.422	31	80
<i>Amt</i>					
Københavns og Frederiksberg kommuner	27.236	4,6	8.208	30	2
Københavns Amt	13.594	2,2	3.543	26	18
Frederiksborg Amt	6.420	1,7	2.076	32	19
Roskilde Amt	4.087	1,7	1.120	27	11
Vestsjællands Amt	7.403	2,4	2.783	38	23
Storstrøms Amt	7.031	2,7	2.290	34	24
Fyns Amt og Bornholm	13.901	2,7	4.409	32	33
Sønderjyllands Amt	4.634	1,9	1.729	37	23
Ribe Amt	4.759	2,1	1.605	34	14
Vejle Amt	7.983	2,2	3.173	40	16
Ringkjøbing Amt	3.996	1,5	1.656	41	18
Århus Amt	16.186	2,5	4.830	30	26
Viborg Amt	4.274	1,8	1.694	40	17
Nordjyllands Amt	11.481	2,3	4.349	38	27

Anm.: Oplysningerne om kommunernes befolkningstal medio 2005 (pr.1.7.2005) stammer fra Statistikbanken, Danmarks Statistik, mens oplysningerne om antal kontanthjælpsmodtagere (inkl. starthjælpsmodtagere) og aktiverede er baseret på kommunernes spørgeskemasvar. Det skal bemærkes, at kommunerne i spørgeskemaet blev bedt om at oplyse omtrentlige tal, for så vidt angår det senest mulige opgørelses tidspunkt ved besvarelsen af skemaet i perioden juli-september 2005. En kommune med 6.800 indbyggere har ikke givet oplysning om antal kontanthjælpsmodtagere. Denne kommune indgår ikke i tabellens kolonne 1 og 2 og heller ikke i den del af tabellen, hvor kommunerne inddeles efter den procentvise andel af befolkningen, der modtager kontanthjælp. To andre kommuner med henholdsvis 11.400 og 11.500 indbyggere har ikke givet oplysning om antal aktiverede. Disse kommuner indgår ikke i tabellens kolonne 3. De i alt tre kommuner, der ikke har givet oplysning enten om antal kontanthjælpsmodtagere eller om antal aktiverede, indgår ikke i tabellens kolonne 4.

Tabel 1.2

Aktiverede kontanthjælpsmodtagere fordelt efter redskaber, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kapitel 10-12. Medio 2005. Procent.

	Vejledning og opkvalifi- cering (kap. 10)	Virksom- heds- praktik (kap. 11)	Ansæt- telse med løntilskud (kap. 12)	I alt	Procent- grundlag (antal ak- tiverede)
<i>Alle kommuner</i>	68	23	9	100	41.451
<i>Kommunes størrelse</i>					
Under 10.000 indbyggere	49	39	12	100	5.433
10.000-19.999 indbyggere	54	36	10	100	6.144
20.000-39.999 indbyggere	55	33	13	101	6.736
Mindst 40.000 indbyggere	79	14	7	100	23.138
<i>Kontanthjælpsmodtagere</i>					
Under 1 pct. af befolkning	52	34	14	100	1.998
1,00-1,49 pct. af befolkning	53	36	11	100	4.810
1,50-1,99 pct. af befolkning	55	33	11	99	4.872
Mindst 2 pct. af befolkning	73	19	8	100	29.732
<i>Amt</i>					
Københavns og Frederiksberg kommuner	93	3	4	100	8.208
Københavns Amt	61	26	13	100	2.913
Frederiksborg Amt	60	25	16	101	2.075
Roskilde Amt	41	39	20	100	1.110
Vestsjællands Amt	42	44	14	100	2.688
Storstrøms Amt	64	26	10	100	2.274
Fyns Amt og Bornholm	71	23	6	100	3.508
Sønderjyllands Amt	53	36	10	99	1.666
Ribe Amt	68	25	7	100	1.577
Vejle Amt	70	21	10	101	3.114
Ringkjøbing Amt	54	36	10	100	1.544
Århus Amt	65	24	11	100	4.674
Viborg Amt	60	33	7	100	1.719
Nordjyllands Amt	61	31	8	100	4.381

Anm.: Otte kommuner med i alt 195.468 indbyggere svarende til 3,6 pct. af den samlede befolkning har ikke oplyst, hvorledes de aktiverede fordeler sig efter aktiveringsredskaber. Summen af de oplyste antal aktiverede under de tre redskaber svarer ikke altid fuldstændig præcist til det oplyste samlede antal aktiverede i kommunen. Disse to omstændigheder er baggrunden for, at antallet af aktiverede i ovenstående tabel ikke er helt det samme som i tabel 1.1.

Tabel 1.3

Antal kommuner fordelt efter antal særligt tilrettelagte aktiveringsprojekter med produktion. Medio 2005. Procent.

	Ingen projekter	1 projekt	2 eller flere projekter	I alt	Procentgrundlag (Antal kommuner)
<i>Alle kommuner</i>	19	47	35	101	268
<i>Kommunes størrelse</i>					
Under 10.000 indbyggere	27	54	19	100	127
10.000-19.999 indbyggere	18	42	40	100	76
20.000-39.999 indbyggere	3	54	43	100	37
Mindst 40.000 indbyggere	4	14	82	100	28
<i>Kontanthjælpsmodtagere</i>					
Under 1 pct. af befolkning	28	60	12	100	50
1,00-1,49 pct. af befolkning	22	51	27	100	78
1,50-1,99 pct. af befolkning	18	43	38	100	60
Mindst 2 pct. af befolkning	10	37	53	100	79
<i>Amt</i>					
Københavns og Frederiksberg kommuner	0	0	100	100	2
Københavns Amt	6	44	50	100	18
Frederiksborg Amt	17	61	22	100	18
Roskilde Amt	73	18	9	100	11
Vestsjællands Amt	22	44	35	101	23
Storstrøms Amt	23	50	27	100	22
Fyns Amt og Bornholm	24	42	33	99	33
Sønderjyllands Amt	9	57	35	100	23
Ribe Amt	14	36	50	100	14
Vejle Amt	6	56	38	100	16
Ringkjøbing Amt	11	56	33	100	18
Århus Amt	27	27	46	100	26
Viborg Amt	18	65	18	101	17
Nordjyllands Amt	11	52	37	100	27

Anm.: Tabellen omfatter særligt tilrettelagte projekter efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvori der efter kommunens oplysninger foregår produktion af en eller anden art, jf. teksten og fodnote 8 ovenfor. Som nævnt ovenfor har tre små kommuner ikke oplyst, om kontanthjælpsmodtagere aktiveres i særligt tilrettelagte projekter med produktion i kommunen. Disse tre kommuner indgår ikke i tabellen. Herudover har yderligere en kommune ikke givet oplysning om antal kontanthjælpsmodtagere (inkl. starthjælpsmodtagere). Denne kommune indgår ikke i den del af tabellen, hvor kommunerne er opdelt efter kontanthjælpsmodtagernes andel af befolkningen.

Tabel 1.4

Kommuner fordelt efter, om de har eller har haft særligt tilrettelagte projekter med produktion. Medio 2005. Procent.

	Kommunen har et eller flere projekter i dag			Kommunen har ingen projekter i dag			I alt	Procentgrundlag
	Stigende (+), uændret (0) el. faldende (-) antal projekter siden 2003?			Hvornår har kommunen sidst haft projekter tidligere?				
	+	0	-	2003-2005	2002 el. før	Aldrig		
<i>Alle kommuner</i>	7	56	18	7	6	6	100	256
<i>Kommunes størrelse</i>								
Under 10.000 indbyggere	3	56	13	11	8	8	99	120
10.000-9.999 indbyggere	12	55	14	4	8	7	100	74
20.000-39.999 indbyggere	6	57	34	3	0	0	100	35
Mindst 40.000 indbyggere	11	59	26	0	0	4	100	27
<i>Kontanthjælpsmodtagere</i>								
Under 1 pct. af befolkning	0	64	9	9	9	11	102	47
1,00-1,49 pct. af befolkning	5	58	15	8	9	5	100	76
1,50-1,99 pct. af befolkning	10	50	21	4	9	7	101	58
Mindst 2 pct. af befolkning	11	55	23	7	0	4	100	74
<i>Amt</i>								
Københavns og Frederiksberg kommuner	0	100	0	0	0	0	100	2
Københavns Amt	6	33	56	6	0	0	101	18
Frederiksborg Amt	6	67	11	11	6	0	101	18
Roskilde Amt	0	9	18	9	36	27	99	11
Vestsjællands Amt	5	47	21	5	11	11	100	19
Storstrøms Amt	10	45	20	10	5	10	100	20
Fyns Amt og Bornholm	6	56	13	9	6	9	99	32
Sønderjyllands Amt	19	57	14	10	0	0	100	21
Ribe Amt	7	71	7	7	0	7	99	14
Vejle Amt	13	73	7	0	7	0	100	15
Ringkjøbing Amt	12	71	12	0	0	6	101	17
Århus Amt	0	62	12	12	8	8	102	26
Viborg Amt	0	63	19	6	6	6	100	16
Nordjyllands Amt	7	59	22	0	7	4	99	27

Anm.: Tabellen omfatter særligt tilrettelagte projekter efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvori der efter kommunens oplysninger foregår produktion af en eller anden art, jf. teksten og fodnote 8 ovenfor. 15 (= 271-256) kommuner indgår ikke i tabellen, fordi disse kommuner ikke har givet de i tabellen anførte oplysninger eller har givet inkonsistente svar.

Tabel 1.5

Aktiverede kontanthjælpsmodtagere i særligt tilrettelagte aktiveringsprojekter med produktion. Medio 2005.

	Antal personer	Procent af aktiverede i vejledning og opkvalificering	Procent af alle aktive-rede	Procent af kontanthjælpsmodtagere	Antal projekter
<i>Alle kommuner</i>	7.524	26	17	6	433
<i>Kommunes størrelse</i>					
Under 10.000 indbyggere	1.530	57	27	11	127
10.000-19.999 indbyggere	1.671	50	28	11	122
20.000-39.999 indbyggere	1.179	30	17	5	76
Mindst 40.000 indbyggere	3.144	16	13	4	108
<i>Kontanthjælpsmodtagere</i>					
Under 1 pct. af befolkning	479	47	25	11	44
1,00-1,49 pct. af befolkning	1.118	43	23	10	101
1,50-1,99 pct. af befolkning	1.191	46	24	8	102
Mindst 2 pct. af befolkning	4.701	20	15	5	184
<i>Amt</i>					
Københavns og Frederiksberg kommuner	299	4	4	1	15
Københavns Amt	610	25	17	5	35
Frederiksborg Amt	419	34	20	7	33
Roskilde Amt	29	6	3	1	4
Vestsjællands Amt	434	37	16	6	28
Storstrøms Amt	538	37	24	8	27
Fyns Amt og Bornholm	1.178	40	27	9	54
Sønderjyllands Amt	543	62	32	11	40
Ribe Amt	393	41	27	9	24
Vejle Amt	516	24	16	7	36
Ringkjøbing Amt	414	50	26	11	27
Århus Amt	915	29	19	6	44
Viborg Amt	419	41	25	10	18
Nordjyllands Amt	817	31	19	7	48

Anm.: Tabellen drejer sig om særligt tilrettelagte projekter efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvori der efter kommunens oplysninger foregår produktion af en eller anden art, jf. teksten og fodnote 8 ovenfor. Tre små kommuner, der ikke har oplyst, om kontanthjælpsmodtagere aktiveres i særligt tilrettelagte projekter, indgår ikke i sidste kolonne. Herudover har en kommune ikke givet oplysning om antal kontanthjælpsmodtagere. Denne kommune indgår ikke i den del af tabellen, hvor kommunerne er opdelt efter kontanthjælpsmodtagernes andel af befolkningen. Tallene for antal aktiverede er baseret på kommunernes svar. Fire kommuner har ikke givet oplysning om antal aktiverede kontanthjælpsmodtagere i særligt tilrettelagte projekter. Disse kommuner indgår ikke i tabellens fire første kolonner. De relative andele i kolonne 2-4 er beregnet på basis af data fra kommuner, der har oplyst såvel tæller som nævner i andelen. Det betyder, at tallene i kolonne 2, 3 og 4 omfatter henholdsvis 261, 266 og 266 kommuner (og en mindre i den del af tabellen, hvor kommunerne opdeles efter kontanthjælpsmodtagernes andel af befolkningen). Det skal bemærkes, at tabellen alene omfatter kontanthjælpsmodtagere (inkl. starthjælpsmodtagere). I projekterne er i nogle tilfælde også aktiveret andre grupper (fx flygtninge og indvandrere under integrationsloven), jf. næste kapitel.

KARAKTERISTIKA FOR AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION

Kapitel 1 var primært baseret på de oplysninger, kommunerne havde givet i det generelle spørgeskema, der skulle besvares af alle kommuner. Kapitel 1 drejede sig derfor om samtlige kommuner i landet. Kapitel 2 omhandler projekterne i de omkring fire femtedele af kommunerne, som havde særligt tilrettelagte projekter med produktion. Kapitlet bygger primært på de spørgeskemaer, der er udfyldt om i alt 414 projekter.¹

---

1. Som nævnt i foregående kapitel blev – for at validere data om projektet – spurgt, om projektet var et særligt tilrettelagt projekt i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 32, stk. 1, nr. 2. Der kunne svares *ja* eller *nej*. Mere end 90 pct. svarede ja. Der er med hensyn til centrale dimensioner af projekterne (fx deres indhold og målgrupper) ikke forskelle på de projekter, hvor der er svaret ja, og de projekter, hvor der er svaret nej. Derfor betragtes projekterne under et som særligt tilrettelagte projekter (efter § 32, stk. 1, nr. 2) med produktion i den foreliggende rapport. De få tilfælde, hvor der er svaret nej, kan formentlig omfatte: a) situationer, hvor det relevante projekt er en del af et større projekt e.l. udført efter en andre bestemmelser, b) korte vejlednings- og afklaringsforløb, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 32, stk. 1, nr. 1, hvor der gennemføres en form for produktion, c) situationer, hvor medarbejderen, der har besvaret skemaet, ikke har været opmærksom på lovhjemmelen ved besvarelsen af spørgeskemaet. Det var nemlig typisk den kommunale forvaltning, som udpegede de relevante projekter efter § 32, stk. 1, nr. 2, mens det var en projektmedarbejder/projektleder, der konkret udfyldte skemaerne vedr. de respektive projekter.

2.1 PROJEKTERNES DELTAGERE OG MÅLGRUPPER

Tabel 2.1 giver en oversigt over nogle hovedtal om projekterne. Tabellen viser, at det samlede antal deltagere medio 2005 var 8.921 ifølge de besvarede projektskemaer, hvilket er ca. 1.400 mere end det antal, der fremgik af foregående kapitel, og som alene omfattede deltagende kontanthjælpsmodtagere. Sagt på en anden måde kan det ud fra disse tal anslås, at omkring 85 pct. af deltagerne i projekterne er kontanthjælpsmodtagere. De øvrige deltagere kan omfatte forskellige grupper, herunder sygedagpengemodtagere, personer visiteret til fleksjob (personer med ledighedsydelse), personer under integrationsloven og forsikrede ledige, jf. tabel 2.2 nedenfor.

I spørgeskemaet blev respondenter bedt om at skønne over det samlede antal deltagere i projektet i første halvår 2005. På basis heraf kan det anslås, at i alt næsten 21.000 personer deltog i projekterne i 1. halvår 2005, jf. tabel 2.1. Ligeledes blev respondenter bedt om at angive den typiske varighed (i uger) for deltagelse i projektet. Det kan på grundlag heraf skønnes, at hver deltager i gennemsnit opholder sig knap 17 uger (næsten 4 måneder) i et projekt. Det skal understreges, at der er tale om et skøn, navnlig fordi der kun foreligger et tal om varigheden for hvert projekt.

Projekterne havde i gennemsnit 22 deltagere medio 2005. Godt halvdelen af projekterne (56 pct.) havde 15 eller færre deltagere medio 2005. 83 pct. havde højst 30 deltagere. 2 pct. af projekterne (10 projekter) havde 100-200 deltagere medio 2005.

Langt hovedparten af projekterne (332) blev oprettet i 2002 eller tidligere. 81 pct. af projekterne har altså eksisteret i mindst 2½ år. Af tabel 2.1 fremgår, at der ikke er større forskelle på ældre og yngre projekter med hensyn til det gennemsnitlige antal deltagere pr. projekt og deltagernes opholdstid i projekterne. Ligeledes er der ikke væsentlige forskelle mellem ældre og yngre projekter med hensyn til projekternes målgrupper og aktiviteten i projekterne, jf. omtalen heraf i det følgende.

Projekternes målgrupper kan beskrives på to måder. Dels med udgangspunkt i de målgrupper, der afgrænses i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2 (jf. tabel 2.2), dels med udgangspunkt i de såkaldte matchkategorier (jf. tabel 2.3 og 2.4 nedenfor).

Kontanthjælpsmodtagere med problemer ud over ledighed er en målgruppe i næsten alle projekter (96 pct. af projekterne), jf. tabel 2.2.

Tabel 2.1

Oversigt over antal projekter, deltagere og deltagernes gennemsnitlige opholdstid i projekterne, særskilt for hvornår projektet blev oprettet. Procent.

	Projektet oprettet 2002 eller før	Projektet oprettet 2003 eller senere	Alle projekter
1. Antal projekter	332	77	414
2. Antal deltagere medio 2005	7.492	1.363	8.921
3. Antal deltagere medio 2005 pr. projekt i gennemsnit	23	18	22
4. Samlet antal deltagere i første halvår 2005	17.405	3.409	20.934
5. Opholdstid i projekterne, antal uger, uvejet gennemsnit	18	16	18
6. Opholdstid i projekterne, antal uger, median	13	13	13
7. Opholdstid i projekterne, antal uger, vejede gennemsnit	17	16	17

Anm: For fem projekter foreligger der ikke oplysning om, hvornår projektet er oprettet. Disse projekter indgår ikke i kolonne 1 og 2. For ni projekter foreligger der ikke oplysninger om antal deltagere medio 2005. Disse projekter indgår ikke i linje 2 og 3. For 20 projekter foreligger ikke oplysning om det samlede antal deltagere i første halvår 2005. Disse projekter indgår ikke i linje 4. Endelig indgår 34 projekter, hvor der ikke foreligger oplysninger om opholdstid i projektet, ikke i linje 5 og 6. I det uvejede gennemsnit i linje 5 tæller hvert projekt lige meget i beregningen uanset antal deltagere. I det vejede gennemsnit i linje 7 er projekternes gennemsnit vægtes med antal deltagere i første halvår 2005.

Kontanthjælpsmodtagere, der alene har ledighed som problem, er herudover målgruppe i godt halvdelen af projekterne. Det samme gælder personer omfattet af integrationsloven, dvs. nyankomne flygtninge og familiesammenførte i de første tre år. I omkring en tredjedel af projekterne deltager sygedagpengemodtagere i arbejdsprøvning. I ligeledes en tredjedel deltager andre personer i arbejdsprøvning som led i revalidering. De nævnte målgrupper er de vigtigste bedømt ud fra den andel af projekterne, der nævner dem. Omkring 5 pct. eller derunder af projekterne nævner som målgruppe henholdsvis a) personer visiteret til fleksjob (med ledighedsydelse), b) forsikrede ledige, c) førtidspensionister og d) andre (fx etniske minoriteter, unge, misbrugere, psykisk syge mv.). I gennemsnit nævner hvert projekt 2,8 af de anførte målgrupper. Det fremgår af tabellen, at det gennemsnitlige antal målgrupper pr. projekt er lidt større i projekter i kommuner med under 20.000 indbyggere end i projekter i kommuner

med mindst 20.000 indbyggere.² Det kan vi fortolke som udtryk for, at specialiseringen naturligt nok er mindst i de mindste kommuner.

Tabel 2.2

Andel af projekterne, der har bestemte målgrupper, særskilt for kommunens størrelse. Procent.

Målgruppen for projektet	Kommunestørrelse				Alle projekter
	Under 10.000 Indb.	10.000-19.999 Indb.	20.000-39.999 Indb.	Mindst 40.000 Indb.	
1. Personer, der modtager kontanthjælp alene på grund af ledighed (LAB, § 2, nr. 2)	59	56	53	45	54
2. Personer, der modtager kontanthjælp ikke alene på grund af ledighed (LAB, § 2, nr. 3)	97	94	97	95	96
3. Arbejdsprøvning som led i revalidering (LAB, § 2, nr. 4)	33	29	23	35	31
4. Sygedagpengemodtagere i arbejdsprøvning (LAB, § 2, nr. 5)	39	37	31	40	37
5. Personer omfattet af integrationsloven	50	60	51	47	52
6. Personer visiteret til fleksjob/med ledighedsydelse	5	3	4	4	4
7. Førtidspensionister, beskyttet beskæftigelse	3	1	1	0	1
8. Forsikrede ledige	6	9	3	5	6
9. Andre (etniske minoriteter, unge, misbrugere, psykisk syge mv.)	2	3	4	5	3
I alt	293	291	269	276	284
Procentgrundlag	120	117	70	104	411

Anm.: For 3 af de 414 projekter foreligger der ikke oplysninger om målgruppen. Disse projekter indgår ikke i tabellen. Målgruppekategorierne 1-5 var angivet som fortrykte kategorier i spørgeskemaet. Kategorierne 6-9 er dannet ved at gruppere de skrevne svar i rubrikken *andre målgrupper* i spørgeskemaet. Procenterne summerer til mere end 100, fordi det enkelte projekt kan have mere end en af de angivne målgrupper.

2. Det gennemsnitlige antal målgrupper pr. projekt er lig med summen af procenterne i tabellen (i linjen *i alt*) divideret med 100.

Hovedindtrykket af tabel 2.2 er en forholdsvis betydelig spredning i projekternes målgrupper. Der foreligger dog ikke oplysning om, hvordan deltagerne fordeler sig på de nævnte grupper. Det eneste, man kan sige herom på grundlag af tabel 2.2, er vel, at andelen af deltagere i de enkelte målgrupper gennemgående må være mindre end de tal, der fremgår af tabellen. Når de forsikrede ledige fx udgør en målgruppe i 6 pct. af projekterne, betyder det ikke, at de forsikrede ledige deltagere udgør 6 pct. af samtlige deltagere. Andelen er formentlig betydeligt mindre.

Spredning i målgruppens sammensætning er også indtrykket, når denne karakteriseres ved matchkategori, der udtrykker en vurdering af, om deltagerne i kraft af deres forudsætninger mv. er tæt på arbejdsmarkedet (umiddelbar match) eller langt fra arbejdsmarkedet (ingen match), jf. anmærkningen til tabel 2.3.

Der opereres med fem matchkategorier. I gennemsnit angiver projekterne, at de henvender sig til tre matchkategorier. De fleste projekter retter sig mod matchkategori 3 (delvis match) og 4 (lav grad af match), jf. tabel 2.3. 84 pct. af projekterne har matchkategori 3 som målgruppe, og samme andel har matchkategori 4 som målgruppe. Omkring halvdelen af projekterne har henholdsvis matchkategori 2 (høj grad af match) og matchgruppe 5 (ingen match) som målgruppe. Endelig angiver en tredjedel af projekterne, at de har matchkategori 1 (umiddelbar match) som målgruppe.

Også her fremgår det, at specialiseringen med hensyn til projekternes målgrupper er lidt mindre i de mindste kommuner med under 20.000 indbyggere end i de største med mindst 40.000 indbyggere, idet den samlede sum af procenterne er lidt mindre for projekter i sidstnævnte størrelsesgruppe af kommuner end i førstnævnte.

I projektskemaet blev respondenterne yderligere bedt om at angive den procentvise fordeling af deltagerne på de fem matchkategorier. På basis heraf kan beregnes, hvordan samtlige deltagere i projekterne fordeler sig efter matchkategori, jf. tabel 2.4. Det bør selvsagt kraftigt pointeres, at der er tale om et skøn. Tabellen støtter det billede, der tegnede sig i tabel 2.3. Den mest omfattende gruppe er matchkategori 4 (lav grad af match), som tegner sig for 42 pct. af deltagerne. Den næststørste gruppe er matchkategori 3 (delvis match), som omfatter 30 pct. af deltagerne. Sammenlagt 72 pct. af deltagerne er altså skønnet at tilhøre disse to matchkategorier. Matchkategori 2 (høj grad af match) og matchkategori 5 (ingen match) tegner sig for henholdsvis 11 og 12 pct. af deltagerne, mens 5 pct. af deltagerne kan skønnes at tilhøre matchkategori 1 (umiddelbar match).

Tabel 2.3

Andel af projekterne med forskellige matchkategorier som målgruppe, særskilt for kommunens størrelse. Procent.

Hvilke matchkategorier omfatter målgruppen?	Kommunestørrelse				Alle projekter
	Under 10.000	10.000-19.999	20.000-9.999	Mindst 40.000	
	Indb.	Indb.	Indb.	Indb.	
1. Umiddelbar match	38	38	35	20	33
2. Høj grad af match	56	53	54	43	52
3. Delvis match	87	86	87	75	84
4. Lav grad af match	81	85	86	85	84
5. Ingen match	45	48	32	49	45
I alt	307	311	294	272	297
Procentgrundlag:					
Antal projekter	120	116	63	102	401

Anm.: For 13 projekter foreligger der ikke oplysninger om matchkategori. Disse projekter indgår ikke i tabellen. Procenterne summerer til mere end 100, fordi det enkelte projekt kan have mere end en af de angivne matchkategorier som målgruppe. Arbejdsmarkedsstyrelsen karakteriserer de fem matchkategorier på følgende måde (Arbejdsmarkedsstyrelsen 2005b): 1) Umiddelbar match: Borgeren har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart matcher arbejdsmarkedets krav. Borgerens kompetencer og ressourcer er forenelige med varetagelsen af jobfunktioner, der er bredt eksisterende på det ordinære arbejdsmarked. Borgeren har eventuelt kvalifikationer og kompetencer inden for flaskehalsområder på arbejdsmarkedet. 2) Høj grad af match: Borgeren har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart i væsentlig grad matcher arbejdsmarkedets krav. Borgerens kompetencer og ressourcer er i høj grad forenelige med varetagelsen af jobfunktioner, som er bredt eksisterende på det ordinære arbejdsmarked, men der kan dog i mindre grad være et manglende match – fx i form af nogle specifikke kvalifikationer e.l. 3) Delvis match: Borgeren har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart kun delvist matcher arbejdsmarkedets krav. Borgeren vil imidlertid være i stand til at varetage jobfunktioner, som i et vist omfang eksisterer på det ordinære arbejdsmarked. 4) Lav grad af match: Borgeren har så væsentlige begrænsninger i kompetencer og ressourcer, at borgeren ikke umiddelbart vil kunne indgå i jobfunktioner på det ordinære arbejdsmarked. Borgerens arbejdsevne er aktuelt så betydeligt nedsat, at jobfunktioner, der er forenelige med borgerens kompetencer og ressourcer, kun vil kunne findes i et meget begrænset omfang på det ordinære arbejdsmarked. 5) Ingen match: Borgeren har så omfattende begrænsninger i kompetencer og ressourcer, at borgeren aktuelt ikke har nogen arbejdsevne, der kan anvendes i jobfunktioner på det ordinære arbejdsmarked.

Af tabel 2.4 fremgår yderligere, at andelen i de to laveste matchkategorier (4 og 5) er stigende med kommunens størrelse fra 46 pct. i kommuner med under 10.000 indbyggere til 59 pct. i kommuner med mindst 40.000 indbyggere. Det kan være et udtryk for, at de svageste kontanthjælpsmodtagere navnlig findes i de store kommuner.

Tabel 2.4

Deltagere i projekterne medio 2005 skønsmæssigt, fordelt efter matchkategori, særskilt for kommunens størrelse. Procent.

Matchkategori	Kommunestørrelse				Alle projekter
	Under 10.000 Indb.	10.000-19.999 Indb.	20.000-39.999 Indb.	Mindst 40.000 Indb.	
	1. Umiddelbar match	9	6	7	
2. Høj grad af match	13	12	12	10	11
3. Delvis match	33	31	29	29	30
4. Lav grad af match	37	35	47	45	42
5. Ingen match	9	16	5	14	12
I alt	101	100	100	100	100
Procentgrundlag:					
Antal deltagere	1.712	1.795	1.556	3.500	8.563
Antal projekter	115	112	59	97	383

Anm.: For 31 af de 414 projekter foreligger der ikke oplysning om deltagernes fordeling efter matchkategori medio 2005. Disse projekter indgår ikke i tabellen. For hvert projekt har respondenterne skønnet over deltagernes fordeling efter matchkategori. Der kunne angives et procenttal for hver matchkategori. Disse procenttal er multipliceret med det oplyste antal deltagere i projektet, hvorefter der er summeret over alle projekter og udregnet en procentvis fordeling for alle projekter, jf. tallene i tabellen. Det bør således understreges, at tabellen viser helt skønsmæssige fordelinger. Om indholdet i matchkategorierne: se anmærkning til tabel 2.3.

2.2 AKTIVITETEN I PROJEKTERNE

I spørgeskemaet blev respondenterne bl.a. spurgt om projekterne: "Hvilken type produktion/arbejde foregår der i projektet?", jf. tabel 2.5. Der var anført en række fortrykte svarkategorier (nr. 1-6 i tabellens forspalte) samt kategorien *andet*, hvor aktiviteten kunne anføres med respondentens egne ord, hvis en af de fortrykte kategorier ikke var dækkende for projektet. De skrevne svar under *andet* er grupperet i nogle hovedgrupper (jf. kategorierne 7-12 i tabellens forspalte). I instruktionen til spørgsmålet var anført, at respondenterne kunne markere et eller flere svar. I gennemsnit blev der markeret 1,6 svar, dvs. at projekterne i gennemsnit udfører mellem en og to af de anførte aktiviteter.

Tabellen viser, at der er ganske stor spredning med hensyn til projekternes aktiviteter. De to største enkeltkategorier, som hver omfatter omkring en tredjedel af projekterne, er:

- De aktiverede vedligeholder kommunens parker, grønne områder, reparerer legepladser (36 pct. af projekterne).

Table 2.5

Andel af projekterne, hvor der udføres bestemte aktiviteter, særskilt for kommunens størrelse. Procent.

Hvilken type produktion/ arbejde foregår der i projektet? (gerne flere svar)	Kommunestørrelse					Alle projekter
	Under 10.000	10.000-19.999	20.000-39.999	Mindst 40.000		
	Indb.	Indb.	indb.	Indb.		
1. De aktiverede vedligeholder kommunens parker, grønne områder, reparerer legepladser.	45	38	29	27		36
2. De aktiverede ordner haver, rydder sne mv. for kommunens ældre/ svage borgere.	25	22	25	15		22
3. De aktiverede fremstiller produktion på kommunens værksteder til brug for kommunen internt eller til brug for andre kommuner, fx syning af termotøj til kommunens arbejdere.	23	29	28	31		28
4. De aktiverede fremstiller produkter eller laver lettere paknings- og monteringsopgaver til private virksomheder.	44	31	22	29		33
5. De aktiverede fremstiller produkter på en virksomhed, hvor kommunen har lejet sig ind, og hvor produkterne sælges til virksomheden.	3	1	0	0		1
6. De aktiverede fremstiller produkter på en privat virksomhed, hvor produktionen tilfalder virksomheden, som sælger produkterne/ ydelserne (der er altså ikke tale om, at en produktion sælges af kommunen til en privat virksomhed).	2	5	3	8		4
7. De aktiverede udfører (andet) arbejde, som indebærer salg/levering til private (fx reparation af cykler, butik, café, vandrehjem, keramikværksted, kiosk, loppemarked, kantine).	17	15	12	12		14
8. De aktiverede udfører (andet) arbejde i kommunalt regi til brug for kommunen internt (intern transport, intern service, sund mad til kommunens skoler, vedligeholdelsesarbejde mv.).	19	19	15	13		17

9. De aktiverede udfører arbejde for andre offentlige institutioner mv.	1	5	3	1	2
10. De aktiverede udfører arbejde for eller i samarbejde med humanitære eller frivillige organisationer.	1	0	3	4	2
11. De aktiverede fremstiller produkter, der afsættes til grossist, institutioner mv. (fx gartneri).	3	3	4	0	3
12. Anden aktivitet.	1	0	0	1	1
I alt	184	167	144	140	161
Procentgrundlag:					
Antal projekter	115	110	68	104	397

Anm.: 17 projekter, hvor der ikke foreligger oplysninger om aktiviteten, indgår ikke i tabellen. Svarkategorierne 1-6 var fortrykte i spørgeskemaet. Kategori nr. 7-12 er dannet på basis af projekternes skrevne svar i rubrikken *andet* i spørgeskemaet. Procenterne summer til mere end 100, fordi det enkelte projekt kan omfatte mere end en aktivitet.

- De aktiverede fremstiller produkter eller laver lettere paknings- og monteringsopgaver til private virksomheder (33 pct.).

Omkring 15-25 pct. af projekterne har følgende aktiviteter:

- De aktiverede fremstiller produktion på kommunens værksteder til brug for kommunen internt eller til brug for andre kommuner, fx syning af termotøj til kommunens arbejdere (28 pct.).
- De aktiverede ordner haver, rydder sne mv. for kommunens ældre/svage borgere (22 pct.).
- De aktiverede udfører (andet) arbejde i kommunalt regi til brug for kommunen internt (intern transport, intern service, sund mad til kommunens skoler, vedligeholdelsesarbejder mv.) (17 pct.).
- De aktiverede udfører (andet) arbejde, som indebærer levering/salg til private (fx reparation af cykler, butik, café, vandrehjem, keramikværksted, kiosk, loppemarked, kantine) (14 pct.).

De resterende aktiviteter i tabel 2.5 omfatter hver for sig under 5 pct. af projekterne.

En betragtning af procentsummerne i tabel 2.5 viser, at de er faldende med stigende kommunistørrelse. I de mindste kommuner har hvert projekt i gennemsnit 1,8 aktiviteter – i de største kommuner 1,4 aktiviteter. Også målt på projekternes aktiviteter er specialiseringen således mindst i de mindste kommuner.

For at forenkle billedet i tabel 2.5 kan man inddele aktiviteterne i følgende grupper alt efter, hvem produktionen/ydelseerne umiddelbart leveres til:

- Levering til kommunen eller andre offentlige institutioner (kategori nr. 1, 3, 8 og 9 i tabel 2.5) – 64 pct. af projekterne.
- Levering til private virksomheder (kategori nr. 4, 5, 6 og 11) – 38 pct. af projekterne.
- Levering til private personer (kategori nr. 2 og 7) – 34 pct. af projekterne.
- Levering til andre (kategori nr. 10 og 12) – 3 pct. af projekterne.

Det mest almindelige er således, at der i projekterne bliver udført en eller anden form for arbejde, som leveres til kommunen – herunder arbejde internt i den kommunale organisation i forbindelse med driftsmæssige opgaver i kommunen. Godt en tredjedel af projekterne leverer på en eller anden måde produkter/ydelser til private virksomheder, og ligeledes en tredjedel leverer til private personer (borgere) – herunder navnlig ældre/svage borgere og borgere, der handler i butikker/værksteder, hvor aktiverede arbejder.

Tabel 2.5 er baseret på en optælling af projekter, og tabellen viser, hvor stor en andel af projekterne der udfører bestemte aktiviteter. Man kan udforme en tilsvarende tabel med en optælling, der er baseret på kommuner, jf. tabel 2.6. I denne tabel indgår i procentgrundlaget samtlige 271 kommuner, og tabellen viser andelen af kommuner med mindst et projekt, hvor der udføres bestemte aktiviteter, særskilt for kommunens størrelse.

Det fremgår af tabel 2.6, at aktiverede i et eller andet omfang vedligeholder kommunens parker, grønne områder mv. i 44 pct. af kommunerne (aktivitet 1 i tabellen). I 39 pct. af kommunerne fremstiller aktiverede i et eller andet omfang produkter eller laver lettere paknings- og monteringsarbejde til private virksomheder (aktivitet 4). I 28 pct. af kommunerne udfører aktiverede opgaver for kommunens ældre/svage borgere (aktivitet 2). Endelig udfører aktiverede (andet) arbejde til internt brug i kommunen i 43 pct. af kommunerne (dvs. aktivitet 3 og aktivitet 8 – procentangivelsen fremgår ikke af tabellen).

For alle de betydelige aktiviteter, anført i tabel 2.6, er der en klar tendens til, at andelen af kommuner, hvor aktiverede i et eller andet omfang udfører aktiviteterne, er stigende med kommunens størrelse. Det

Tabel 2.6

Andel af kommuner med mindst et projekt, hvor der udføres bestemte aktiviteter, særskilt for kommunens størrelse. Procent. Antal kommuner i parentes.

Type produktion/arbejde i projektet:	Kommunestørrelse				Alle kommuner
	Under 10.000 indb.	10.000-19.999 indb.	20.000-39.999 indb.	Mindst 40.000 indb.	
1. De aktiverede vedligeholder kommunens parker, grønne områder, reparerer legepladser.	39 (50)	39 (30)	49 (18)	71 (20)	44 (118)
2. De aktiverede ordner haver, rydder sne mv. for kommunens ældre/svage borgere.	22 (28)	29 (22)	41 (15)	43 (12)	28 (77)
3. De aktiverede fremstiller produktion på kommunens værksteder til brug for kommunen internt eller til brug for andre kommuner, fx syning af termotøj til kommunens arbejdere.	19 (25)	30 (23)	43 (16)	57 (16)	30 (80)
4. De aktiverede fremstiller produkter eller laver lettere pakkings- og monteringsopgaver til private virksomheder.	36 (47)	36 (28)	38 (14)	64 (18)	39 (107)
5. De aktiverede fremstiller produkter på en virksomhed, hvor kommunen har lejet sig ind, og hvor produkterne sælges til virksomheden.	2 (3)	1 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (4)
6. De aktiverede fremstiller produkter på en privat virksomhed, hvor produktionen tilfalder virksomheden, som sælger produkterne/ydelserne (der er altså ikke tale om, at en produktion sælges af kommunen til en privat virksomhed).	2 (2)	5 (4)	5 (2)	18 (5)	5 (13)
7. De aktiverede udfører (andet) arbejde, som indebærer salg/levering til private (fx reparation af cykler, butik, café, vandrehjem, keramikværksted, kiosk, loppemarked, kantine).	12 (16)	21 (16)	19 (7)	25 (7)	17 (46)

8. De aktiverede udfører (andet) arbejde i kommunalt regi til brug for kommunen internt (intern transport, intern service, sund mad til kommunens skoler, vedligeholdelsesarbejder mv.).	15 (19)	25 (19)	24 (9)	36 (10)	21 (57)
9. De aktiverede udfører arbejde for andre offentlige institutioner mv.	1 (1)	5 (4)	5 (2)	4 (1)	3 (8)
10. De aktiverede udfører arbejde for eller i samarbejde med humanitære eller frivillige organisationer.	1 (1)	0 (0)	5 (2)	18 (5)	3 (8)
11. De aktiverede fremstiller produkter, der afsættes til grossist, institutioner mv. (fx gartneri).	3 (4)	4 (3)	8 (3)	0 (0)	4 (10)
12. Anden aktivitet.	1 (1)	0 (0)	0 (0)	4 (1)	1 (2)
I alt: Procent	153	195	238	339	196
Procentgrundlag:					
Antal kommuner	129	77	37	28	271

Anm.: Svarkategoriene 1-6 var fortrykte i spørgeskemaet. Kategori nr. 7-12 er dannet på basis af projekternes skrevne svar i rubrikken *andet* i det spørgeskema, der blev udfyldt for det enkelte projekt. I tabellens procentgrundlag indgår *samtliche kommuner*, altså også kommuner uden nogen særligt tilrettelagte projekter overhovedet og tre små kommuner, der ikke har oplyst, om de havde særligt tilrettelagte projekter med produktion. Sidstnævnte tre kommuner og kommuner uden projekter med produktion udgør i alt 22 pct. af *samtliche kommuner*. Tabellen viser derfor, hvor udbredt det er i landets kommuner, at aktiverede udfører de i tabellen angivne aktiviteter. Procenterne summer til mere end 100, fordi den enkelte kommune kan have et projekt eller flere projekter, der hver for sig omfatter flere slags aktiviteter, eller to eller flere projekter, hvis aktiviteter adskiller sig fra hinanden. Det bør understreges, at tabellen *ikke* fortæller noget om, hvor stor en andel af de aktiverede der udfører de anførte aktiviteter.

fremgår også indirekte af, at summerne af procenterne er kraftigt stigende med kommunens størrelse. Fx fremgår det, at 71 pct. af de 28 kommuner med mindst 40.000 indbyggere i et eller andet omfang lader aktiverede vedligeholde kommunens parker, grønne områder mv. (aktivitet 1), og 64 pct. af kommunerne i denne størrelsesgruppe lader aktiverede fremstille produkter eller udføre lettere paknings- og monteringsopgaver til private virksomheder (aktivitet 4). De tilsvarende andele er betydeligt lavere i de mindre kommuner.

2.3 PROJEKTER MED SALG AF PRODUKTER ELLER YDELSER

I spørgeskemaet blev respondenterne bedt om at besvare følgende spørgsmål: "Sælges projektets produktion/arbejdsydelser i et eller andet omfang?" For 250 projekter blev der svaret *ja*. Det svarer til 62 pct. af projekterne.³ Af besvarelsenerne fremgår følgende:

- Salg til private virksomheder: 36 pct. af samtlige projekter.
- Salg til private personer (borgere): 29 pct. af samtlige projekter.
- Salg til en eller flere kommuner: 23 pct. af samtlige projekter.
- Salg til andre: 3 pct. af samtlige projekter.

Mens kommunerne dominerer, når det drejer sig om, hvem produktion/arbejdsydelser bliver leveret til, er det således private virksomheder og borgere, der hyppigst er de aktører, som arbejdsydelser/produktion bliver solgt til. 40 pct. af projekterne sælger kun til en af de nævnte aktører, mens 22 pct. af samtlige projekter sælger til mere end en af aftagertyperne.

Den resterende del af dette afsnit handler alene om de 250 projekter, hvor der i et eller andet omfang foregår salg af arbejdsydelser/produktion. Disse projekter gennemføres i 149 kommuner.

Når der foregår salg, opstår spørgsmålet om, hvorledes man skal fastsætte prisen på produktionen/ydelserne. Til dette formål har Arbejdsmarkedsstyrelsen som nævnt udarbejdet en kalkulationsvejledning (Arbejdsmarkedsstyrelsen, 2005a). Den anvendes helt eller delvist af 63 pct. af projekterne med salg, jf. tabel 2.7 på næste side. Kalkulationsvejledningen bliver efter det oplyste således anvendt i et eller andet omfang af i alt 158 projekter. Disse projekter gennemføres i 116 kommuner, svarende til 78 pct. af de kommuner, der har særligt tilrettelagte projekter med salg.

Af tabel 2.7 fremgår det, at omkring 80 pct. af de projekter, der har salg til private virksomheder, anvender kalkulationsvejledningen, mens den anvendes mindre hyppigt, når der er tale om salg til kommuner eller private personer. Herudover viser en opgørelse, at kalkulationsvejledningen bliver anvendt hyppigst af de projekter, der gennemføres i de mindste kommuner. I 80 pct. af de projekter, der gennemføres i kommuner med

---

3. I procentberegningen er udeladt otte projekter, hvor der ikke foreligger oplysning om salg/vej salg.

under 10.000 indbyggere, anvender man kalkulationsvejledningen. Den tilsvarende andel i kommuner med mindst 10.000 indbyggere er 58 pct.

Tabel 2.7

Projekter med salg af arbejdsydelser/produktion fordelt efter, om prisen fastsættes på baggrund af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning, særskilt for hvem produkter eller ydelser sælges til. Procent.

Fastsættes prisen til aftageren på baggrund af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning?	Ydelser/produkter sælges til				Alle projekter med salg	
	Privat(e) virksomhed(er)		Private personer		Procent	Antal
	Kommune(r)	Andre	Kommune(r)	Andre		
Ja	43	33	27	31	35	87
Ja, delvist	35	36	28	39	28	71
Nej	21	30	44	15	35	88
Uoplyst	1	1	2	15	2	4
I alt	100	100	101	100	100	250
Procentgrundlag	145	93	119	13	250	

Anm.: Nogle projekter har salg til flere af de aktører, der er anført i kolonne 1-4. Det betyder, at nogle projekter optræder i mere end en kolonne.

Tabel 2.8

Projekter med salg af arbejdsydelser/produktion fordelt efter, om prisen fastsættes på baggrund af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning og/eller andre metoder, særskilt for hvem produkter eller ydelser sælges til. Procent.

Bruges Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) vejledning og/eller andre metoder	Ydelser/produkter sælges til				Alle projekter med salg	
	Privat(e) virksomhed(er)		Private personer		Procent	Antal
	Kommune(r)	Andre	Kommune(r)	Andre		
Kun AMS's vejledning	48	37	29	39	38	96
Kun andre metoder	14	17	24	15	19	47
Både-og	27	31	23	31	23	57
Hverken-eller	6	9	14	0	12	29
Uoplyst	6	7	10	15	8	21
I alt	101	101	100	100	100	250
Procentgrundlag	145	93	119	13	250	

Anm.: Nogle projekter har salg til flere af de aktører, der er anført i kolonne 1-4. Det betyder, at nogle projekter optræder i mere end en kolonne. Brugere af Arbejdsmarkedsstyrelsens vejledning omfatter i denne tabel projekter, for hvilke det er oplyst, at prisen på produkter/ydelser helt eller delvist fastsættes på baggrund af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning. Uoplyst omfatter projekter, for hvilke det ikke er oplyst enten, om Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning bruges, eller om andre metoder bruges.

Af de 88 projekter, der oplyser, at man ikke anvender kalkulationsvejledningen, har 31 salg til private virksomheder, 28 har salg til kommuner og 52 har salg til private personer.⁴ En fordeling af de 88 projekter efter aktivitet viser et billede, der ikke er meget forskelligt fra det, der fremgår af sidste kolonne i tabel 2.5 ovenfor. Dog omfatter de 88 projekter relativt færre med aktivitet 1 (vedligeholdelse af kommunens parker mv.), aktivitet 4 (fremstilling af produkter mv. til private virksomheder) og aktivitet 8 (andet arbejde i kommunalt regi). I alt 20 af de 88 projekter udfører aktiviteter af type 4.⁵

Respondenterne kunne i et åbent spørgsmål skrive deres eventuelle kommentarer til kalkulationsvejledningen. Mange kommentarer går på, at vejledningen er besværlig at anvende, tung, indviklet, omfattende, tidskrævende, omstændelig o.l. Nogle anfører, at vejledningen er nem at bruge, en god hjælp og et godt redskab. Den førstnævnte type af bemærkninger synes at være i overtal, men ikke alle har givet kommentarer til vejledningen.

61 pct. af de projekter, der har salg, oplyser, at medarbejdere i kommunen har været på kursus i at anvende kalkulationsreglerne i Arbejdsmarkedsstyrelsens vejledning. Andelen er lidt højere end gennemsnittet for de projekter, der har salg til private virksomheder (63 pct.) og kommuner (67 pct.), men lavere for projekter, der sælger til private personer (52 pct.). Der er ingen klar sammenhæng mellem kommunens størrelse og andelen af projekter, der oplyser, at medarbejdere har været på kursus. Derimod er der en tydelig sammenhæng mellem brug af kalkulationsvejledningen og kursusdeltagelse. 74 pct. af de projekter, der i fuldt omfang anvender kalkulationsvejledningen, oplyser, at medarbejdere har været på kursus i at bruge vejledningen. Det samme gælder 58 pct. af de projekter, der delvist anvender kalkulationsvejledningen, og 47 pct. af dem, der ikke anvender vejledningen. Sammenhængen kan både være udtryk for, at kursusdeltagelse fremmer brug af vejledningen, og at en

---

4. Ét projekt har salg til andre. Som tidligere nævnt kan det enkelte projekt have salg til mere end en af de nævnte aktører. Derfor summer de nævnte antal ikke til 88.

5. Yderligere 2 af de 88 projekter har aktivitet nr. 5 (de aktiverede fremstiller produkter på en virksomhed, hvor kommunen har lejet sig ind, og hvor produkterne sælges til virksomheden) og aktivitet nr. 6 (de aktiverede fremstiller produkter på en privat virksomhed, hvor produktionen tilfalder virksomheden, som sælger produkterne/ydelseerne (der er altså ikke tale om, at en produktion sælges af kommunen til en privat virksomhed)).

beslutning om at bruge vejledningen fører til, at medarbejdere tilbydes et relevant kursus herom.

Projekterne kan anvende Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning som eneste instrument ved prisfastsættelsen eller i kombination med en anden metode. I tabel 2.8 er anført, hvorledes projekterne fordeler sig efter anvendelse af Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning og andre metoder. Af tabellen fremgår det, at 38 pct. af projekterne alene anvender kalkulationsvejledningen, 19 pct. anvender alene andre metoder, 23 pct. benytter både kalkulationsvejledningen og en anden metode, mens 12 pct. af projekterne angiveligt hverken benytter vejledningen eller en anden metode. For 8 pct. foreligger ikke fyldestgørende oplysninger. I øvrigt fremgår det, at Arbejdsmarkedsstyrelsens vejledning især anvendes som eneste redskab, når der er tale om salg til private virksomheder, mens andre metoder som eneste redskab navnlig bliver anvendt i de projekter, som har salg til private personer.

De projekter, som havde angivet, at de anvendte en anden metode end kalkulationsvejledningens, kunne med deres egne formuleringer angive nogle stikord om metoden. 102 projekter har kort antydnet, hvad en *anden* metode består i. Svarene falder primært i to grupper. Den ene gruppe er svar, hvor det direkte eller indirekte angives, at man anvender 'markedsprisen'. Det må forstås på den måde, at man anvender en pris, som man på en eller anden måde har fået oplyst som markedsprisen. Den anden gruppe af svar er antydninger af en bestemt metode til beregning af prisen ud fra forskellige omkostningselementer mv. Indtrykket er betydelig variation i metoder.

Som nævnt er det for 12 pct. af projekterne med salg oplyst, at hverken Arbejdsmarkedsstyrelsens kalkulationsvejledning eller en anden metode benyttes til fastsættelse af prisen. Det svarer til 29 projekter. Heraf har otte salg til private virksomheder, otte har salg til en eller flere kommuner, og 17 har salg til private personer. Fordelingen af de 29 projekter efter aktiviteten viser et billede, der ikke adskiller sig meget fra fordelingen for samtlige projekter, som er angivet i sidste kolonne i tabel 2.5. De 29 projekter omfatter dog relativt få med en egentlig produktion i et værksted eller under værkstedslignende forhold (dvs. aktiviteterne nr. 3, 4 og 8 i tabel 2.5). Kun fire af de 29 projekter falder ind under kategorien 'De aktiverede fremstiller produkter eller laver lettere pakkings- og monteringsopgaver til private virksomheder' (aktivitet nr. 4).

Projekter, som sælger produktion/ydelse, kan gøre det i større eller mindre konkurrence med private firmaer. En sådan konkurrence for-

udsætter selvsagt, at der faktisk findes private firmaer, der udfører tilsvarende opgaver.

For omkring halvdelen af de projekter, hvor der foregår salg af produktion/ydelser (117 projekter i alt), er det oplyst, at der efter respondentens opfattelse findes private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet, jf. tabel 2.9. Denne andel varierer ikke nævneværdigt afhængigt af, hvem produkter/ydelser sælges til. En yderligere opgørelse viser, at den heller ikke varierer systematisk med kommunens størrelse.

I omkring to tredjedele af de 117 projekter ved kommunen angiveligt, hvad virksomheder, der udfører samme slags opgaver, tager for opgaven, jf. tabel 2.10. Navnlig når produkter/ydelser sælges til kommune(r) eller private personer, har man åbenbart en sådan viden. Når projektet eller kommunen ikke har viden om eventuelle konkurrenters priser, kan det være fordi, man ikke har søgt at indhente en sådan viden, men det kan også meget vel tænkes at være fordi, det i mange situationer simpelthen ikke er muligt at få adgang til sådanne oplysninger fx af konkurrencehensyn.

Tabel 2.9

Projekter med salg af arbejdsydelser/produktion fordelt efter, om der er private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet, særskilt for hvem produkter eller ydelser sælges til. Procent.

Er der private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet?	Ydelser/produkter sælges til				Alle projekter med salg	
	Privat(e)		Private		Procent	Antal
	virksomhed(er)	Kommune(r)	personer	Andre		
Ja	46	54	47	54	48	117
Nej eller ved ikke	54	46	54	46	52	125
I alt	100	100	101	100	100	242
Procentgrundlag	140	91	116	13	242	

Anm.: Nogle projekter har salg til flere af de aktører, der er anført i kolonne 1-4. Det betyder, at nogle projekter optræder i mere end en kolonne. For 8 af de 250 projekter med salg foreligger der ikke svar på spørgsmålet i forspalten. Disse projekter indgår derfor ikke i tabellen.

For at belyse spørgsmålet om eventuel konkurrenceforvridning blev kommunerne/projekterne spurgt om, hvorvidt der – efter respondenternes opfattelse – havde været fremsat kritik af projektet for at være konkurrenceforvridende, jf. tabel 2.11.

Svarene på dette spørgsmål skal selvsagt tages med forbehold. Det er fx muligt, at et projekt har været kritiseret, uden at respondenteren har

Tabel 2.10

Projekter med salg af arbejdsydelser/produktion fordelt efter, om man i kommunen ved, hvad virksomheder, der udfører samme slags opgaver, tager for opgaven, særskilt for hvem produkter eller ydelser sælges til. Procent.

Ved man i kommunen, hvad private virksomheder, der udfører samme slags opgaver, tager for opgaven?	Ydelser/produkter sælges til				Alle projekter med salg	
	Privat(e) virksomhed(er)	Kommune(r)	Private personer	Andre	Procent	Antal
Ja	60	79	72	86	67	74
Nej	40	21	28	14	33	36
I alt	100	100	100	100	100	110
Procentgrundlag	60	47	50	7		

Anm.: Tabellen omfatter kun projekter, hvor der efter det oplyste findes private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet. Nogle projekter har salg til flere af de aktører, der er anført i kolonne 1-4. Det betyder, at nogle projekter optræder i mere end en kolonne. For 7 af de 117 projekter med salg, og hvor der er svaret *ja* til spørgsmålet i tabel 2.9, foreligger der ikke svar på spørgsmålet i forspalten. Disse projekter indgår derfor ikke i tabellen.

været klar over det. Det er også muligt, at der er tale om konkurrenceforvridning, uden at nogen har kritiseret projektet for det. Eftersom konkurrenceforvridning er et negativt ladet ord, er det yderligere tænkeligt, at der vil være en naturlig tilbageholdenhed fra respondentens side med hensyn til at indrømme, at der eventuelt har været kritik. En sådan kritik vil i givet fald falde tilbage på respondenterne, der i et eller andet omfang må formodes at være ansvarlig for eller identificere sig med projektet. Endelig er det omvendt tænkeligt, at en eventuel kritik for konkurrenceforvridning har været uberettiget, dvs. at der på trods af kritik faktisk ikke har været tale om konkurrenceforvridning. Samlet må det antages, at man i kraft af den valgte metode snarere undervurderer end overvurderer omfanget af konkurrenceforvridning i relation til de særligt tilrettelagte projekter med produktion.

Af tabel 2.11 fremgår det, at der efter det oplyste har været kritik af 27 projekter for at være konkurrenceforvridende. Det drejer sig altså om 11 pct. af de projekter, fra hvilke der foregår salg af produkter eller ydelser. Det fremgår, at der især har været kritik i forbindelse med projekter, der afsætter til private virksomheder og kommuner. Kritikken kommer især fra private virksomheder, faglige organisationer og *andre* (herunder Landsorganisationen af Arbejdsledige), men derimod typisk ikke fra Arbejdsmarkedsrådet og slet ikke fra Koordinationsudvalget. Det skal bemærkes, at spørgsmålet ikke var afgrænset med hensyn til, hvornår kritikken skulle

Tabel 2.11

Andel af projekter med salg af arbejdsydelser/produktion, som på et eller andet tidspunkt er blevet kritiseret for at være konkurrenceforvridende, særskilt for hvem produkter eller ydelser sælges til. Procent.

Har en eller flere af følgende parter kritiseret projektet for at være konkurrence-forvridende?	Ydelser/produkter sælges til				Alle projekter med salg	
	Privat(e) virksomhed(er)	Kommune(r)	Private personer	Andre	Procent	Antal
Ja, private virksomheder	5	9	3	0	4	11
Ja, arbejdsgiverorganisationer	1	1	0	8	1	2
Ja, faglige organisationer	6	9	2	8	4	10
Ja, Arbejdsmarkedsrådet	0	1	0	0	0	1
Ja, Koordinationsudvalget	0	0	0	0	0	0
Ja, andre parter	10	10	3	8	7	18
Ja, i alt: Udsat for kritik fra mindst en part	14	15	6	15	11	27
Nej, ingen kritik	86	85	94	85	89	223
I alt	100	100	100	100	100	250
Procentgrundlag	145	93	199	13	250	

Anm.: Nogle projekter har salg til flere af de aktører, der er anført i kolonne 1-4. Det betyder, at nogle projekter optræder i mere end en kolonne. Nogle projekter kan have været udsat for kritik fra flere parter.

være forekommet. Kritikken kan således være forekommet i 2005 eller på et eller andet tidspunkt inden for de foregående år.

For 17 af de 27 projekter er det oplyst, at der findes private virksomheder, der udfører samme slags opgaver som projektet. For de resterende 10 projekter findes tilsyneladende ikke private virksomheder, der udfører samme slags opgaver.

For 17 af de 27 projekter er det i spørgeskemaet oplyst, at der har været klaget til Det Regionale Arbejdsmarkedsråd over konkurrenceforvridning. For de resterende 10 projekter er der ikke klaget. Herudover har der været klaget til Arbejdsmarkedsrådet over konkurrenceforvridning i forbindelse med yderligere et projekt, således at der efter det oplyste har været klaget til Arbejdsmarkedsrådet i forbindelse med i alt 18 projekter.

Af de 27 projekter, der har været udsat for kritik, er et beliggende på Sjælland, mens resten har hjemsted på Fyn og i Jylland. Projekterne er ikke koncentreret særligt i små eller i store kommuner. De er heller ikke koncentreret på særlige projekttyper defineret ved aktiviteten, jf. tabel 2.5 ovenfor.

Respondenterne kunne i spørgeskemaet med deres egne ord an-

føre, hvad kritikken af projektet eventuelt havde bestået i. På basis af disse svar ses navnlig to typer af kritik. Den ene form kommer fra en eller flere private virksomheder (eller arbejdsgiverorganisationer) og går på, at projektet tager arbejde fra virksomhederne eller potentielt kan gøre det. Den anden form for kritik kommer fra lønmodtagerside eller fra Landsorganisationen af Arbejdsledige og går på, at der i projektet udføres 'tvangsarbejde' og underbetalt arbejde, hvorved ordinære arbejdspladser fortrænges. I visse tilfælde kommer kritikken fra arbejdsgiver- og lønmodtagerside samtidigt.

Afslutningsvis skal det understreges, at de præsenterede oplysninger ikke repræsenterer en objektiv vurdering af problematikken vedr. konkurrenceforvridning. Formodningen taler for, at de 27 projekter, hvor der har været kritik for konkurrenceforvridning, især repræsenterer tilfælde, hvor der har været en egentlig 'sag' lokalt eller regionalt i forbindelse med spørgsmålet om konkurrenceforvridning. Det bør endelig erindres, at spørgsmålet vedr. konkurrenceforvridning kun er stillet til projekter, der i et eller andet omfang sælger produkter eller ydelser.

2.4 PROJEKTERNE I ET BESKÆFTIGELSESPOLITISK PERSPEKTIV

Respondenterne blev bedt om at karakterisere projekterne på grundlag af en række fortrykte udsagn, jf. tabel 2.12. Det fremgår, at projekterne på en række punkter bliver vurderet til at have en positiv betydning for deltagerne.

Det angives, at projekterne i en række henseender medvirker til udvikling af deltagernes personlige kvalifikationer som fx mødestabilitet, afklaring, motivation og optimisme (jf. linje 1, 3, 4, 5 og 7 i tabellen). Omkring to tredjedele af projekterne er i et eller andet omfang kombineret med opkvalificerende kurser og aktiv jobsøgning (linje 9).

For omkring halvdelen af projekterne vurderer respondenterne, at projektet i høj grad eller i nogen grad giver de aktiverede kvalifikationer inden for områder med gode beskæftigelsesmuligheder (linje 10). Kun 12 pct. af projekterne falder dog i kategorien *i høj grad*, og omvendt gælder det således for den anden halvdel af projekterne, at de kun i mindre grad giver de aktiverede kvalifikationer inden for områder med gode beskæftigelsesmuligheder. Nogenlunde samme fordeling ses, når det drejer sig om,

Tabel 2.12

Projekterne fordelt efter, i hvor høj grad bestemte udsagn kendetegner projekterne. Procent.

I hvor høj grad kendetegner følgende udsagn projektet?	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	I alt
1. Projektet vænner de aktiverede til at møde stabilt og til tiden.	80	20	1	0	101
2. Projektet er et overskueligt forløb for den enkelte aktiverede.	48	49	2	0	99
3. Projektet er med til at etablere et socialt netværk for de aktiverede.	41	44	15	1	101
4. Projektet medvirker til, at de aktiverede bliver afklarede omkring ønsker og mål for fremtiden.	39	47	13	1	100
5. Projektet giver mulighed for at afprøve/snuse til et fagligt område.	37	42	18	3	100
6. Projektet giver de aktiverede kvalifikationer, der er relevante i forhold til arbejdsmarkedet.	35	52	12	1	100
7. Projektet giver de aktiverede motivation og optimisme.	34	59	7	1	101
8. Projektet bringer de aktiverede tættere på det ordinære arbejdsmarked.	29	56	14	1	100
9. Projektet er kombineret med opkvalificerende kurser og aktiv job-søgning.	25	40	27	8	100
10. Projektet giver de aktiverede kvalifikationer inden for områder med gode beskæftigelsesmuligheder.	12	41	43	4	100
11. Projektet er med til at etablere et beskæftigelsesmæssigt netværk for de aktiverede.	11	42	42	5	100
12. Projektet giver de aktiverede færdigheder til at fortsætte med kompetencegivende uddannelsesforløb.	7	40	42	11	100

Anm.: Tabellen omfatter 382 af de 414 projekter, for hvilke der foreligger svar på samtlige spørgsmål i tabellen.

hvorvidt projekterne giver de aktiverede færdigheder til at fortsætte med et kompetencegivende uddannelsesforløb (linje 12).

Respondenternes svar kan fortolkes således, at projekterne i højere grad medvirker til udvikling af personlige kvalifikationer, herunder afklaring, end faglige kvalifikationer, der giver direkte adgang til bestemte beskæftigelsesområder eller uddannelser. Samlet bringer projekterne dog i et

eller andet omfang deltagerne tættere på arbejdsmarkedet ifølge respondenterne (jf. linje 6 og 8).

Deltagernes efterfølgende situation er ifølge sagens natur ikke belyst i undersøgelsen. Der foreligger således fx ikke oplysning om, hvor mange deltagere der efterfølgende overgår til anden form for aktivering (fx virksomhedspraktik eller job med løntilskud), men ud fra projekternes svar kan skønnes, at i gennemsnit omkring en tredjedel (31 pct.) af deltagerne påbegynder ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse efter projektet.⁶

---

6. For hvert projekt har respondenterne skønnet over den procentvise andel af deltagerne, der vurderes at påbegynde ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter projektet. Svar kunne afgives i følgende intervaller: under 10, 10-24, 25-39, 40-64, 65-79, 80-95, mere end 95. Ved beregningen af gennemsnit er intervalmidtpunkterne benyttet. Gennemsnittet er et vejet gennemsnit, hvor hvert projekt har en vægt svarende til antallet af deltagere. Den skønnede andel med ordinær beskæftigelse eller uddannelse efter projektet er højere, jo bedre deltagerne matcher arbejdsmarkedets krav (jf. deltagerne's fordeling efter matchkategori), og jo lavere ledigheden (målt ved kontanthjælpsmodtagernes andel af befolkningen) er i kommunen.

LITTERATUR

- Arbejdsmarkedsstyrelsen (2005a): *Vejledning om afsætning af produktion i forbindelse med kommunernes særligt tilrettelagte projekter for ledige*. København: Beskæftigelsesministeriet, Arbejdsmarkedsstyrelsen
- Arbejdsmarkedsstyrelsen (2005b): http://www.ams.dk/visitationsprojekt/visitationsvaerktoejskassen/html/4_Brug_af_visitationsvaerktoejerne.asp.
- Dansk Arbejdsgiverforening (2005): *Organisering af aktiveringsprojekter*. København: Dansk Arbejdsgiverforening.
- Fagbladet (2004): *Tema: Aktivering med bagside*. Fagbladet nr. 22.

SFI-UDGIVELSER SIDEN 2005

- 05:01 Dahl, K.M. & Jakobsen, V.: *Køn, etnicitet og barrierer for integration. Fokus på uddannelse, arbejde og foreningsliv*. 2005. 112 s. ISBN 87-7487-774-7. Kr. 90,00.
- 05:02 Geerdsen, L.P., Koch-Nielsen, I., Vinther, H., Christensen, I. & Christensen, V.T.: *Ud af hjemløshed? Om livet efter ophold på en institution for hjemløse*. 2005. 207 s. ISBN 87-7487-776-3. Kr. 198,00.
- 05:03 Jørgensen, M.S., Larsen, M. & Rosenstock, M.: *Et længere arbejdsliv. Tilbagetrækningsordninger og arbejdspladsens muligheder*. 2005. 64 s. ISBN 87-7487-777-1. Kr. 50,00.
- 05:04 Graversen, B.K. & Tinggaard K.: *Loft over ydelser. Evaluering af loftet over ydelser til kontanthjælpsmodtagere*. 2005. 128 s. ISBN 87-7487-779-8. Kr. 110,00.
- 05:05 Christensen, E. & Sloth, D.A.: *Børn med anden etnisk baggrund ved skolestart. Fra tredje dataindsamling i forløbsundersøgelsen af børn med anden etnisk baggrund end dansk*. 2005. 105 s. ISBN 87-7487-782-8. Kr. 98,00.
- 05:06 Rasmussen, L.K., Espersen, L.D., Sørensen, M.L. & Thomsen, S.A.: *Ungdomssanktionen i kvalitativ belysning. Ti unge og ni institutioner*. 2005. 106 s. ISBN 87-7487-783-6. Kr. 90,00.
- 05:07 Nielsen, A.M., Fink-Jensen, K. & Ringsmose, C.: *Skolen og den sociale arv*. 2005. 147 s. ISBN 87-7487-784-4. Kr. 145,00.

- 05:08 Jensen, B.: *Kan daginstitutioner gøre en forskel? En undersøgelse af daginstitutioner og social arv*. 2005. 163 s. ISBN 87-7487-785-2. Kr. 165,00.
- 05:09 Jensen, U.H. & Jensen, T.P.: *Unge uden uddannelse. Hvem er de, og hvad kan der gøres for at få dem i gang?* 2005. 143 s. ISBN 87-7487-787-9. Kr. 150,00.
- 05:10 Ploug, N.: *Social arv. Sammenfatning 2005*. 2005. 53 s. ISBN 87-7487-789-5. Kr. 50,00.
- 05:11 Bengtsson, S.: *Princip og virkelighed. Om sektoransvar i handicap-litikken*. 2005. 206 s. ISBN 87-7487-786-0. Kr. 198,00.
- 05:12 Damgaard, B., Hohnen, P. & Madsen, M.B.: *Fokus på job? En analyse af kontaktforløbssamtaler i AF, kommuner og hos andre aktører*. 2005. 107 s. ISBN 87-7487-789-5. Kr. 100,00.
- 05:13 Rosenstock, M., Jensen, S., Holt, H., Weatherall, C.D. & Jørgensen, M.S.: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2005*. 2005. 168 s. ISBN 87-7487-791-7. Kr. 195,00.
- 05:14 Rosenstock, M.: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2005 – Sammenfatning*. 2005. 30 s. ISBN 87-7487-792-5. Kr. 25,00.
- 05:15 Christoffersen, M.N., Hestbæk, A.D., Lindemann, A. & Nielsen, V.L.: *Nye regler for udsatte børn og unge. Ændringerne i serviceloven 2001, delrapport I*. 2005. 261 s. ISBN 87-7487-794-1. Kr. 250,00.
- 05:16 Hestbæk, A.D., Lindemann, A., Christensen, E., Rebien, C. & Christensen, M.: *Kommuner i udvikling på børneområdet. Ændringerne i Serviceloven 2001, delrapport II*. 2005. 136 s. ISBN 87-7487-796-8. Kr. 130,00.
- 05:17 Fabricius, N., Tilia, G., Ramsbøl, H., & Villadsen, K.: *Fra hjemløshed til fast bolig. Samarbejde og metoder i arbejdet med hjemløse*. 2005. 248 s. ISBN 87-7487-797-6. Kr. 225,00.
- 05:18 Bonke, J., (red.), Borgeraas, E., Døving, R., Hjort, T., Hohnen, P., Montesino, N., Rysst, M., & Salonen, T.: *Udsathed og forbrug i de nordiske velfærdsstater*. 2005. 373 s. ISBN 87-7487-798-4. Kr. 298,00.
- 05:19 Olsen, B.M.: *Mænd, orlov og arbejdspladskultur. Fire danske virksomheder*. 2005. 125 s. ISBN 87-7487-801-8. Kr. 125,00.
- 05:20 Koch-Nielsen, I., Henriksen, L.S., Fridberg, T., & Rosdahl, D.: *Frivilligt arbejde. Den frivillige indsats i Danmark*. 2005. 163 s. ISBN 87-7487-799-2. Kr. 158,00.

- 05:21 Jespersen, C. & Sivertsen, M.B.: *Unge sociale problemer. En forskningsoversigt*. 180 s. Netpublikation. Kan downloades på www.sfi.dk.
- 06:01 Egelund, T.: *Sammenbrud i anbringelser*. 2006. 79 s. ISBN 87-7487-802-6. Kr. 65,00.
- 06:02 Holt, H., Geerdsen, L.P., Christensen, G., Klitgaard, C., & Lind, M.L.: *Det kønsopdelte arbejdsmarked. En kvantitativ og kvalitativ belysning*. 2006. 251 s., ISBN 87-7487-804-2. Kr. 228,00.
- 06:03 Rosdahl, A.: *Kommunale aktiveringsprojekter med produktion*. 2006, 50 s. ISBN 87-7487-805-0. Kr. 50,00.

KOMMUNALE AKTIVERINGSPROJEKTER MED PRODUKTION

Lov om aktiv beskæftigelsesindsats giver kommunerne mulighed for at aktivere ledige. Det kan være i projekter, hvor de ledige udfører arbejde, som kommunen selv drager nytte af, eller som kan sælges til andre, fx private virksomheder eller borgere. Formålet med aktiveringen er bl.a. at opkvalificere de ledige og styrke deres muligheder for at få et job på almindelige vilkår.

På baggrund af data fra alle landets kommuner kortlægger rapporten omfanget og arten af disse særligt tilrettelagte aktiveringsprojekter med produktion og beskriver gruppen af aktiverede. Desuden berører rapporten problematikken om risiko for konkurrenceforvridning i forhold til det private erhvervsliv gennem produktionen og afsætningen af produkterne fra aktiveringsprojekterne.